

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. De ijs quae Wenceslai regis mortem consequuta sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

rica modulantes, ad alliciendam multitudinem. Quodam vero die quum iterum sic armati conuenissent, in Regiam tumultuaria prorumpentes, Regem orauerunt vt plures ipsis assignare vellet Ecclesias, Nicolao viro nobili, eius loci vnde Ioannes Hussus traxit originem, domino verba faciente. Rex Nicolaum benigne audiuit, & populum bonam spem habere iussit, sed dimisso populo, sic Nicolaum alloquitur: Tu exorsus es telam qua me regno euiceres; at ego laqueum inde nequam quo tibi gulam frangam. Tum iste prope se proripiens, populum multo magis ad seditionem inflammauit: sic vt miser Rex, in proximam arcem ex vrbe vix euaserit, missis ad fratrem oratoribus qui eius auxilium implorarent. Hussitæ Regem euasisse ægre ferentes, furorem in Magistratum vrbani conuenerunt: è quo nonnullos in pratorio deprehensos ex altissimis fenestris in forum præcipitarunt, qui infra stantis, religiosa scilicet, multitudinis dilaniari præbuerunt, stante in foro interim Hussitico sacerdote, & Calicem populo ostentante, & hymnum illum, *Pange lingua gloriosi cum populo concinnante &c.* Quibus nunciatis, infelix Venceslaus, multorum malorum imagine animo obuersante, in morbum incidit, & post paucos dies exspirauit. De quo illud Sallustij dicere possis: *Veni: atque somno deditus, indoctus atque incultus, vitam sicut peregrinans transegit: cui sane contranaturam, corpus voluptati, anima oneri fuit, cuius & vitam moremque iuxta a stimare queas.* Mortuus vero est Anno MCDXIX. quum annis LV. Bohemix regnum tenuisset; æque in morte atque in vita inglorius & infelix, vt qui sine vlla pompa funebri sit sepultus. Hoc loco facere non possum quin eorum refellam opinionem, qui eos tantum miseros esse aiunt, qui sub imperio viuunt, vbi nihil cuiquam licet. Quis potius ij mihi longe infeliciores videntur, qui sub tali viuunt imperio vbi omnibus omnia licent, & vbi potius quid licitum quam quid honestum sit consideratur.

*Hic vbi quisq; suo sibi vivit more, facitq;
Quod placitum fuerit.*

Quam sententiam licet Ethnici hominis S. Augustinus (*) valde commendat. Et ò vere miserum illum, cui etiam male facere licet! Verissimum enim est illud Comici: (s)

Deteriores omnes sumus licentiâ,

Vbi enim libido quid suggererit, omnes statim cogitationes & curas homo eo conuertit, vt eo quod concupierit, vel licitis vel illicitis modis potiatur.

Id sane experientia in Hussitis monstrauit, qui nullum omnino scelus, per summam quam sibi sumferant, licentiam intentatum reliquerunt. Tunc coniugum pudicitia vis illata, tunc virginibus castitas tuit erepta, tum viduæ violatæ, tum loca sacra profanata, tum monasteria diruta, tum Ecclesie euerse, & sacra ac profana omnia direpta sunt. Videre tum erat carceres & ergastula maleficis & flagitiosis destinata, bonorum virorum & qui furenti multitudini consentire nolebant, plena. Ad male agendum omnes velis remisque quum se tum alios incitabant; at qui bene agere vellet vel auderet, vix quisquam reperiebatur. Tanta denique rerum omnium erat perturbatio, vt in antiquum chaos reditura omnia viderentur. Nec mirum. Vtenim Camelus aquam non bibit nisi pede prius proturbatam; sic hæresis non nisi perturbata Republica caput efferre potest.

DE TABORITIS ET OREBITIS

nec non de Zisca hæreticorum duce eius victoriis & morte, & reliquis in Bohemia per ea tempora gestis.

CAPVT IV.

ARGVMENTVM.

- I. De ijs qua Venceslai regis mortem consequuta sunt, spolia Ecclesiarum, Apostata Archiepiscopus.
- II. Zisca Taboritarum dux.
- III. Zisca Victoria & mors diuinitus inflata.
- IV. Alexandrum deserret Pons. ab ope Bohemorum.
- V. Zisca statua ponitur ei; Procopius succedit.
- VI. De Concilio Basileensi.
- VII. Secuta Concilium in Bohemia.

MORTVO vt supra dictū est, Rege Venceslao A. 1519. furēs Hussitarū multitudo rebellionis ducem sibi elegit Ioannem Ziscam, S. 2 homi-
t Aug lib. 5. c. vlt. de Cinis. Dei. s Cic in Tusculanis.

hominem & ætate florentem, & bellis excitatum, quamvis uno carentem oculo, quem strenuè pugnantis olim amiserat: qui ex prædæ spe perditissimis hominibus allectis, brevi magnum confecit exercitum: cum quo in Ecclesias quæ restabant, (quibus ornatu & opulentia vix in tota Europa pares fuisse, Aeneas Sylvius scribit) fecit imperum, sepulchra, etiam Bohemæ regum, effregit ossibus dissectis, & preciosis rebus ablatis; inauditò antehac, sed usitatissimo postea successoribus scelere. Deinde velut omnia in prædàm ipsis data essent, Hussitæ urbès quoque & oppida diripuerunt, Pragensem imprimis, in qua aduersis signis inter regios & Hussitas, non sine multorum cæde ibidem fuit concursus. Inter ea Sigismundus VVencelauri frater & hæres legitimus, ad regnum incundum cum copijs advenerat, quem Zisca omnibus modis impedire conatus est, dictitans eum hostem esse veritatis; eius iussu, vel certe permissu, duos illos veritatis testes occisos; atque ipsum propterea regno indignum esse. At Sigismundus copijs suis freus quamquam civitatem, Zisca strenuè eam defendente, expugnare non posset, in arcem tamen ingressus, coronam ex Conradi Archiepiscopi Pragensis manibus accepit. Intellè hic Archiepiscopus in hæresin lapsus, ad Hussitarum partes non multo post accessit; & tamquam summus Pontifex & Bohemæ Patriarcha, Concilium indixit & celebravit, in quo nova Fidei formula præscripta fuit, non tamen nisi in quatuor articulis à prisca religione differentis. Quorum primus est de Verbo Dei dicere ab omnibus docendo. Secundus, de Communione laicis sub utraque specie ministranda. Tertius, de opibus & dominio temporali ab Ecclesia auferendis, & Ecclesiasticis ad pristinam paupertatem redigendis. Quartus, de peccatis publicis prohibendis & puniendis, quæ illi sunt nullo modo, neque ut malus videretur malum, ferenda esse. Postea vero idem Archiepiscopus, conscientia stimulis exagitatus,

mentes, carnificem nocte atq; ferens,
miserabili morte in castris Hussitarum fuit extinctus.

II. Porro Zisca ut firmum aliquod novi imperij, quod imaginatione sibi fixerat, fundamentum iaceret, in colle quodam edito, aquis undique circumfluvijs incluso, oppidum extruxit, triplici muro circumctum, quod Tabor appellavit; sumptò nomine à monte illo Judææ, in quo divinitus fuit facta, & figuratio Domini: unde postea Taboritæ hæretici dicti sunt, quorum secta ab Hussitarum hæ-

resi aliquantum differens, elidere quam VValdenses profitentur, similis fuit, ut non solum ex Aeneæ Sylvij & Cochlarum Historijs, sed etiam ex ijs quæ Joannes Leucavitius sacerdos Taboritæ, scripta reliquit, constat. Sæpe quidem inter hos & Hussitas, ut & qui novitum extiterunt, Orebitas, à Conrado Archiepiscopo & Bohemica Nobilitate tentata fuit concordia, sed frustra, quod Taboritæ viribus & armis, quibus ductore magni nominis Zisca, prævalebant, confisi, ne latum quidem unguem Hussitis vellent cedere. Quis hic mirabilem non agnoscat Dei providentiam! Ecce enim vix emergit nova hæresis, quum ea statim in factiones dissilit, quæ inter se infestis signis concurrant; ut in Hussitis & Taboritis videmus, qui tamen ubi contra Catholicos res gerenda esset, omnis oblii simultatis, conjunctis viribus eisdem infestissime oppugnarunt.

III. Sæpe quidem Sigismundus Imperator cum exercitu regnum ingressus, subditos ad officium reducere conatus est, vix tamen ullum operæ preciam fecit, Zisca se statim cum validis copijs objiciente; qui perpetuo victoriarum cursu, & summa fortuna indulgentia, infinita fere ex hostibus cogerat trophæa. Mira profecto res, ut qualis eno egeret ductu, nam & alterum oculum ijs bellis amiserat) ipse cæcus exercitum duceret ad victorias. Quamvis hunc militaris gloriæ splendorem valde obscuraret crudelitas, ut qui quum promiscue in omnes, tum præcipue in Ecclesias & Monasteria, & omnem Clerum sæviret; & monachos ac sacerdotes aut vivos cremaret, aut alijs exquisitis supplicijs interimeret. Quare impotentem huius dominationem & sævitiam pertæsi Barones, Legatos ad Lithuaniam Ducem miserunt, ut regnum suscipere vellent, orantes: & hic quidem nepotem suum cum duobus equitum millibus in Bohemiam misit, à Pragensibus in civitatem receptum. At Zisca & Taboritæ nullum omnino volebant habere regem; Hussitæ vero talem qualis ipsis placeret. Hæc mirum natura est hæreseos, ut regibus sceptrum e manibus extorquere semper annitatur. Econtra Pontifex tamquam Ecclesiæ caput, per Legatos suos prædictum Ducem Alexandrum ab hoc instituto dehortatus est, scriptis ad eum.

litteris quarum exemplum hoc loco apponere volui.

❧ ❧ ❧

Mar-